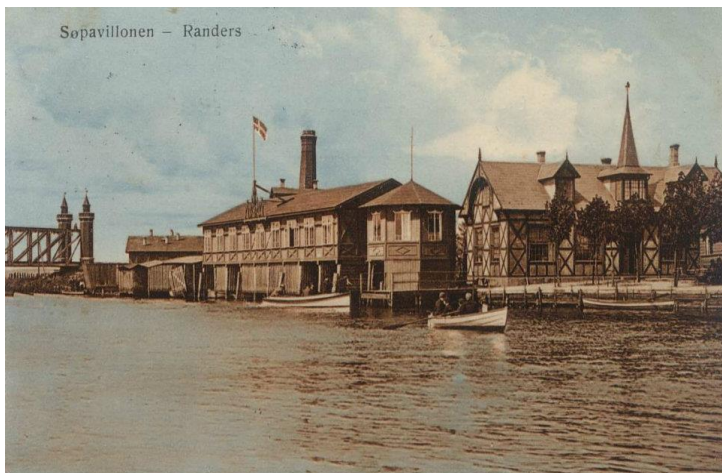

Erika Voigt: Et livstykke fra Randers

Jeg har brugt følgende kilder under udarbejdelsen af dette lille skrift. Morten Piil – Wikipedia – Den store Danske Gyldendal – Bernhard Jensen – Bent Schønberg – Dansk biografisk leksikon - og mig selv. Mine kommentarer er i parentes og med fed skrift. Jeg har kendt Erika Voigt hele mit liv (jeg var 7 år da hun døde) men det er først ved gennemlæsning af disse papirer, at det er gået op for mig hvor stor en kunstner hun var. De store dør jo ofte unge - (Dirch Kås Ryg osv.) Samtidig vil jeg gerne beklage den ringe kvalitet af de sorthvide billeder. Offset og den digitale teknik harmonerer ikke ret godt sammen. God fornøjelse.

Erika Voigt kom fra Randers og var den yngste af en børneflokk på 21. Hendes forældre var arbejdsmand Niels Eriksen og Johanne Katrine Olesen. Allerede som ung afslørede hun, at hun var i besiddelse af en stor sangstemme, og hun blev spået en stor karriere inden for Operaen. Hun fik

sangundervisning hos Rudolf Hoffmann, og debuten fandt sted på Søvavillonen i Randers. Selvom den forløb godt, blev hendes karriere som Koncert – og Operasanger kort. Som 17 årig havde hun mødt den populære provinsskuespiller Kai Voigt, som ikke alene engagerede hende til sine forestillinger i Nørresundby og Ålborg, men siden også giftede sig med hende. På den måde blev hende karriere tidligt afstukket. Der har siden

været gisnet om, hvor langt hun ville have drevet det, hvis hun var fortsat i det seriøse fag, men hendes talent for at synge en vise og hendes ukuelige humør viste, at hun i revyen var i sit rette element. Turne'teaterlederen Gerda Christoffersen blev opmærksom på Erika Voigts vældige stemmepragt og engagerede hende i begyndelsen af 1920'erne til en række operetteroller, bl.a. som Molly i S. Jones' Geisha og Josepha i Ralf Benatskys Sommer i Tyrol. **(hovedrollen)** De første 15 år optrådte hun fortrinsvis i provinsen, men hun nærmede sig gradvist hovedstaden ved at optræde først i Nykøbing f. og derefter i Helsingør, hvor Nancy Nathansen en overgang var meddirektør. Hun skaffede Erika Voigt ind ved Apolloteatret i København hvortil hun var knyttet, indtil det blev bombet i januar 45.

I sit revyarbejde havde hun gennem årene styrket sin parodieringskunst. Især var hun god til at efterligne Liva Weel. Det fik teaterdirektøren Betty Nansen **(som var en særdeles stramtandet**

dame, - Henry Nielsen, som var med i de fleste danske film dengang, altid i bitte små roller, som postbud, som murer, og altid med hjertet på det rette sted, havde et godt tag på fru Nansen, og når han kom om morgenen til prøve, sagde han altid, gomåren Fru Nansen, - og undskyld, og så var han ligesom dækket ind) til at tilbyde hende en rolle, men da Erika Voigt fik at vide at hun skulle spille den som Liva Weel ville gøre det, afslog hun. De er en tåbe Fru Voigt. Farvel, lød det fra fru Nansen, Men Erika Voigt ville være sin egen. Måske derfor lod det endelige gennembrud vente så længe på sig, men da det kom, holdt hun sig på toppen til sin død.

Erikas første store vise var i Apollorevynen i 1943 som den basuntruttende Tante Agathe, hentet fra Berlingske Tidende søndagsmagasin. Med et overstadigt humør og et smittende lune slyngede hun den tempofyldte vise over rampen. Her kom hendes fortrinlige sangstemme rigtig til sin ret, idet den sikkert mestrede Aage Stenofts tempofyldte melodi, samtidig rummede hun en utrolig varme og ærlighed over for sit stof. På de få minutter, et revynummer varer, forstod hun at tegne en præcis og indimellem og også bidende karakteristik, som da hun samme år lavede en parodi på Forfatteren Thit Jensen.

Der var fest og farver over hendes bakkesangerinde, når hun fremførte - Sådan var det ikke i halvfemserne – fra 1944, mens hun snarere lignede en vulkansk Wagner Walkyrie, der på det nærmeste gik til angreb på publikum i Thyra Danebod visen fra Dagmarrevynen 1948. Her fik hun brug for al den sangteknik, hun havde lært hos Kammersangerinde Else Schøtt, som hun gik til undervisning hos, indtil få år før sin død. Det var flot sunget operaparodi på højt plan, som året efter blev fulgt af – Ud vil jeg ud – som hun i rollen som Koncertsangerinde sang på ABC teatret. Fra 1948 stammer også Jacobsen, hvor det stilfærdige afløste det slagfærdige i visen om middelstandspigens hede, men korte og skæbnesvangre møde med Jakobsen. Der var både kærlighed og ærlighed og en ømhed for den pige, der blev sunget om, et fint nuanceret portræt, der vidner om stor fortolkningskunst.

Allerede fra 1931 medvirkede Erika Voigt i en række film, hvor hun fik vist andre og mere alvorlige sider af sit talent, selvom hun markerede sig tydeligst som bakkesangerinde i – Bag de røde porte fra 1951, en rolle, der affødte en række pladeindspilninger af klassiske syngepigeviser, som hun fortolkede mesterligt. På scenen blev hun fastholdt i revyfaget, men fik dog mulighed for at vise sig som karakterskuespillerinde i enkelte roller, bl.a. med titelrollen i Sardous - Madame Sans Gene – som hun gjorde lykke med i provinsen, og den komiske rolle i lystspillet – Min søn Peter - på det Ny Teater. Hendes sidste rolle blev som skøgen Carina i B. Jonsons Volpone på Riddersalen 1951.

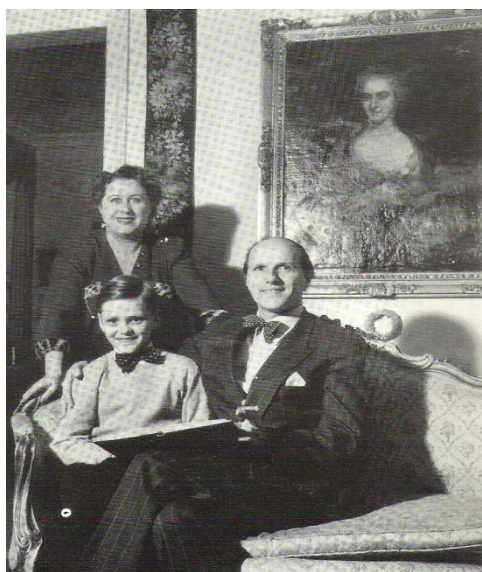

Kaj og Erika Voigt som nygifte kort før deres første optræden i Århus i 1919.

(Kay Voigt, som gav Erika hendes efternavn, som hun beholdt resten af livet, er nok værd at riste en lille rune om.) Han debuterede allerede som dreng hos Emil Wulff på det daværende Frederiksberg teater, og optrådte også i Tivolis Glassal. Som 12 årig spillede han rollen som Dick "Lille Dorrit" på det Ny Teater. Han rejste som ung med

”Hellig Olav” som tjener. **(En af Amerika bådene)** Han var skuespiller ved Apollo teatret og Sønderbros teater, men hans største indsats som skuespiller kom til at ligge i provinsen, hvor han i en årrække drev det lille Royal – teater i Nørresundby med sin senere hustru Erika Erichsen (Voigt) som Primadonna. Sin største berømmelse opnåede han som skuespiller på Kasino i Århus i årene 1926 – 33, hvor han som visesanger og komiker satte sit præg på farcer og operetter bl.a. de barokke Arnold og Bach farcer, og hvor han vandt usædvanlig popularitet. Siden var han ved Vennelyst teater **(det lå over for Kommunehospitalet, hvor Århus Universitet senere byggede kollegier. Man kan stadigvæk se en rest af parken mellem Vennelyst Boulevard og Nørrebrogade)** og turnerede inden han blev knyttet til Ny Ravnsborg revyen i København. Desuden optrådte han i Over stalden og i Bakkekroen på Dyrehavsbakken. Kai Voigt var gift tre gange. I 1919 blev han gift med skuespillerinden Erika Voigt. Ægteskabet blev opløst i 1926.

Hun blev gift anden gang med Kapelmester Arne Wellejus. Hvornår er der ikke nogen af mine kilder der angiver, men de blev skilt i 1939. Samme år blev hun gift med Solodanser Hans Brenaa. Dette ægteskab varede til hendes død i 1952. Man kunne godt have den tanke, at det var fordi hun havde mødt Hans Brenaa, at hun blev skilt. Sidste del af disse sider omhandler samlivet med Hans, som var utroligt lykkelige og meget givende både på det kunstneriske og det personlige plan.

Samme år gjorde Hans noget af det mest fornuftige, han kom til at gøre i et helt liv. Han giftede sig med revyskuespillerinden Erika Voigt. Sammen skabte de et pragtfuldt hjem i Strandgade på Christianshavn – selvom ”Rikke”, som hun altid blev kaldt, nok var den mest udfarende kraft i den forbindelse. Senere fik de sønnen Jens, som Hans elskede hysterisk, måske nu og da med en lille fornemmelse – som de fleste fædre kender – af ikke at have været så god en fader, som han burde have været.

Rikke var højt begavet, meget musikalsk, et frodigt talent og havde ligeså meget lune som Hans, så det var ikke mærkeligt, at der blev leet meget og ofte i Strandgade. Men

brylluppet kom dog ikke i stand uden bataljer med Hansigne **(Hanses mor)** Hun hadede ægteskaber. Da hendes ældste søn giftede sig, græd hun under hele vielsen og betroede Hans: > Jeg ville hellere have fulgt ham til graven <. Og hun var utrøstelig, da det gik op for hende, at Hans mente det alvorligt med sin forlovede. Hvorfor gør du ikke som jeg: Tager én i hver grøft, spurgte hun fortvivlet, men Hans stod heldigvis fast på sit. Det blev da også til alle tiders festlige og fornøjelige ægteskab præget af gensidig respekt for den anden som menneske og som kunstner.

I tilgift kunne de hjælpe hinanden. Erika Voigt var en elsket primadonna i Helsingør sommerrevyer. Til gengæld skortede det på teaterdirektørernes interesse i hende, når vinter sæsonen kom. Men en dag besluttede Hans, at nu skulle det være slut. Han gik ind til Nancy Nathansen, der var

Direktør på Apollo - teatret, og sagde, at han ville sige sin kones kontrakt op – helst med døgn's varsel. Fru Nathansen var som himmelfalden. Hvorfor i alverden ville Rikke søge bort? Fordi hun bliver dårligt behandlet. Når hun er i Helsingør, er hun stjerne, diva, publikums erklærede yndling, men når hun kommer ind til København, er der aldrig én af teaterdirektørerne, der vil give hende nogle ordentlige numre eller gode roller – og hun optræder da for det selvsamme publikum, der om sommeren er vild med hende.

Jens med mor og far udfor »Loppestikket« på Vesterbrogade i København.

Nu havde Nancy Nathansen imidlertid anskaffet sig en meddirektør. Det var Aage Stentoft, og han var straks klar over, at den gik ikke. Et fredsmøde blev arrangeret, og Rikke blev lovet en hel anden status. Man behøver bare at tænke på > Tante Agathe < eller > Det gjorde vi ikke i halvfemserne < for at blive klar over, hvor meget Rikke kom til at betyde for sit teater. Nu var hun endelig blevet stjerne ved en heldig kombination af Hans' gåpåmod og hendes eget talent. Hans var altid med hende, når der var revyforfattermøde, og de nye numre blev fremlagt for skuespillerne. De havde den aftale, at hvis han strøg sig over panden, skulle hun sige nej til visen, eller nummeret, men hun skulle antage det, hvis han hev sig lidt i øreflippen.

I det hele taget hjalp Hans sin kone på alle måder. Engang, kort før en premiere hos Stig Lommer på ABC, var Rikke langt nede. Hun vidste, at hun manglede en vise, den store, den som publikum ville tale om. Det blev der snakket meget om den aften, og da de gik i seng, lå Hans stadig og spekulerede på, hvad der skulle til. Pludselig satte han sig op i sengen. Jeg har det, skreg han triumferende. Vi må have fat i Inger Christrup. **(meget brugt til at akkompagnere, hun spiller på de fleste af Osvald Helmut's plader)** Hende blev der ringet til – hun havde været Fru Voigts akkompagnatrice i mange år – og så snart hun havde fået at vide hvad det drejede sig om, jog hun ud af sin seng og tog en taxa til Amager. Hans havde nogle år forinden

hørt en – ganske forfærdentlig – koncertsangerinde i Salle Oleyel i Paris. Hun var iført det store skrud med valk og pocher, fichu og korset og en stor rød rose på bagen. Hun blev forbilledet til glansnummeret > Ud vil jeg, ud <. Hvor til overflod kom den pointe, at Erika Voigt som ung havde

studeret til operasangerinde, så hun med afslappet selvfølgelighed kunne tage de helt store koloraturer, der hørte med til visen.

Men hjælpen kunne også gå den modsatte vej. En dag havde de været ude til en sen nattefest. Det var normalt noget, Rikke ikke deltog i. Hun var en meget seriøst arbejdende kunstnerinde, og hun følte, det gik ud over præstationsniveauet, hvis hun var kommet i seng klokken tre. Men det var som sagt sket denne gang, og næste morgen, da Hans vågnede med øredøvende tømmermænd, sagde han, at han vist nok måtte pjække fra skolen den dag. **(balletskolen)** Det er noget sludder, sagde Rikke. Når man kan gå ud for at more sig, kan man også passe sit arbejde, og hvad var det for resten, han ville pjække for? Jo det var da noget der hed mandagsskolen. Og hvad er det? Spurgte Rikke. Vis mig den. Og Hans kom ud på gulvet med dirrende ben og holdt sig fast i sengestolpen med højre hånd. Så sang han de første strofer af dagens skole og begyndte: Pli'e Rele've, op og ned, ud og ind, hvorefter han vendte 180 grader og gentog øvelserne, denne gang med venstre hånd på stolpen. Du skal ikke på skole, bestemte Rikke. Kom op til mor i kanen. Men sig mig for resten, hvorfor i alverden har i ikke noget ordentlig musik til den skole. Det har vi prøvet, sagde Hans, men så kan vi ikke huske trinene.

Den lille familie på Anholt – iøvrigt den eneste gang »Rikke« nogensinde besøgte øen for en længere bemærkning.

Hans havde allerede i tredverne købt sig et stykke jord på Anholt, som han gennem årene fik plantet til, plus at han fik bygget. Det blev efterhånden et helt lille fe Palads, og Hans elskede det overalt på jorden. Men problemet var selvfølgelig, at hans kone ikke kunne komme med ham og dele det. Kun én sommer opgav Erika Voigt Helsingør sommerteater og tog med på Anholt. Hun arrangerede øjeblikkelig en stor velgørenhedsforestilling, hvor samtlige øens 220 sjæle var til stede. Overskuddet gik til starten af et elektricitetsværk på øen. Næste år var det meningen, at hun skulle iscenesætte en dilettantforestilling med > Svend Knud og Valdemar <, men pianisteninden > gik i havet < som de sagde til Hans deroppe. Så det blev aldrig til noget.

Og Erika Voigt fik sit store sammenstød med en ung og kommende talentfuld dame. Bodil Steen. Damerne var begge engageret til en Stig Lommer revy. Til generalprøven kom Rikke til at bakke snagvendt, til enorm moro for publikum. Så hun besluttede sig med det samme, at bruge den forkerte ordstilling til finalen næste aften, hvor der var premiere. Stor var derfor Erika Voigts forbavselse, da lige i det øjeblik, hun skulle stange sin replik ud – stjal Bodil Steen den fra hende. Det skal have været giganternes kamp efter tæppefaldet, hvad man gerne tror, når man har kendt de to skuespillerinder. Men for Erika Voigt medførte det i sidste instans, at hun gik fra Stig Lommer.

Alt smilede til den lille familie på dette tidspunkt. For sæsonen 1950 – 51 blev Erika Voigt engageret til Riddersalen. Hun skulle spille Camilla i Ben Jonsons klassiske komedie > Volpone <, og hun fik en udelt succes. Dermed begyndte de vanskelige overvejelser. Der var tilbud som sædvanligt til revyerne, men nu kom der også opfordringer fra andre teatre med løfter om store og spændende roller. Ingen af disse dejlige drømme skulle dog nogensinde blive til virkelighed. Erika Voigt fik en håbløs cancer og efter et strengt sygeleje døde hun, kun 54 år gammel.

Hans var utrøstelig. Deres, havde været om noget et perfekt ægteskab, to mennesker, der supplerede hinanden, samme interesser, begge engagerede i teaterlivet, begavede, vittige, flittige og upretentiøse. Hans trak sig tilbage fra alt. Intet syntes at interessere ham mere. Han levede kun for sit arbejde og så selvfølgelig Jens, der var en stor trøst for ham. I de senere år havde Hans ofte arbejdet på privat teatrene som danser eller koreograf, men han besluttede nu at han aldrig mere ville have noget med teatrene uden for Kongens Nytorv at gøre – der var for mange minder.

Tre måneder efter Rikkens død bad teaterchef Henning Brøndsted (**det Kongelige Teater**) Hans, om han ville komme til et møde med ham. Her sagde han følgende. Jeg er klar over, at hverken jeg eller andre kan hjælpe dem i Deres sorg. Men jeg synes dog alligevel, at jeg vil fortælle dem, at både Poul Reumert og Holger Gabrielsen var ude at se > Volpone <, før deres kones død, og vi var alle enige om, at der måtte være en stor fremtid for hende herinde, først og fremmest som Pernille og Magdelone. Brøndsted havde ret. Det hjalp ikke, men det trøstede.

Lars Hald.